

Väghållningsmyndigheten,
Trafikverket Region Öst

Fastställelse av vägplan för ombyggnad av väg 63, förbifart Hjulsjö, samt indragning av väg, i Hällefors kommun, Örebro län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa vägplanen för ombyggnad av väg 63, delen förbifart Hjulsjö samt indragning av väg med mera i Hällefors kommun.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade 101T0201 – 204, daterade 2016-06-07.

Väganläggningen ska utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt.

Trafikverket beslutar även om indragning från allmänt underhåll av de delar av vägarna 63 och 790 som inte sammanfaller med det nya vägområdet. Indragningarna redovisas på plankartorna (delvis) samt på översiktskarta 100T0002. Följande huvudsakliga delar dras in:

- cirka 380 meter av väg 790 där anslutningen till ny väg 63 justeras,
- cirka 100 meter av befintlig väg 63 (blivande väg 767) i vägplanens södra ände där anslutningen till ny väg 63 byggs om,
- cirka 200 meter av befintlig väg 63 i vägplanens norra ände där vägområdet inte sammanfaller med ny väg 63,
- befintlig väg 63 från korsningen med väg 767 mot Nora till ny väg 63.

Indragningarna sker när nya väg 63 har öppnats för trafik.

Sökande

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Region Öst.

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

Väg 63 byggs om i ny sträckning förbi Hjulsjö. Den ombyggda sträckan är cirka 4,5 kilometer lång. Den nya vägen får en belagd bredd på 8 meter (11,5 meter där det är stigningsfält) och förses med mitträffling. Hastighetsstandarden blir 80 km per timme. Över Grönälven byggs en ny bro, cirka 18 meter lång. Inga brostöd behöver byggas i älven. Eftersom den nya vägen kommer längre från bebyggelsen så minskar bullerstörningarna generellt. En fastighet erbjuds dock en skyddad uteplats. Nya korsningar byggs och vid väg 790 anläggs bussfickor.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för vägen på det sätt som redovisas på plankartorna.

Sammanlagt kommer cirka 14,5 hektar mark att tas i anspråk med vägrätt. Marken utgörs främst av skog.

Cirka 10 hektar mark, som behövs för att bygga vägen, får tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartan. Byggtiden har uppskattats till två år.

Kommunala planer

För det berörda området gäller den kommunala översiktsplanen.

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer

Inget Natura 2000-område påverkas.

Grönälven (SE663368-144040) är en vattenförekomst för vilken det finns fastställda miljö kvalitetsnormer. Grönälven omfattas även av strandskydd med bredden 100 meter från strandlinjen.

Hjulsjöåsen (SE662896-144338) är en grundvattenförekomst för vilken det finns fastställda miljö kvalitetsnormer.

Djur och växtlighet som omfattas av artskyddsförordningen kan komma att påverkas, vilket då kräver en särskild dispens.

Objekt som omfattas av det generella biotopskyddet kan komma att påverkas.

Projektets aktualitet

Kostnaden för projektet har beräknats till cirka 75 miljoner kronor i prisnivå 2015. Finansiering sker med medel ur Länsplanen för regional transportinfrastruktur 2014-2025.

Byggstart planeras ske 2019.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt väglagen har föregåtts av förberedande utredningar i form av bland annat en förstudie och en lokaliseringsutredning. Länsstyrelsen i Örebro län har beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den sökandes handläggning av vägplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med övrigt underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in sex yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om:

- projektets nackdelar (anses vara större än fördelarna),
- kollektivtrafik,
- friluftsliv/cykelleder,
- indragning av den gamla delen av väg 63.

Efter granskningen har den sökande ändrat vägplanen avseende redovisning och ställningstaganden om bullerskyddsåtgärder. Ändringarna redovisas i en särskild handling. Nya samråd har skett med de som berörs av ändringarna. Inga nya synpunkter kom in.

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Örebro län har tillstyrkt att vägplanen fastställs.

Skälen för Trafikverkets beslut

Allmänt

Den aktuella delen av väg 63 är en del av en viktig förbindelseled men har en utformning som medför stora brister avseende trafiksäkerhet och framkomlighet. Vägens sträckning genom Hjulsjö innebär att det är svårt att uppnå en tillräcklig förbättring genom åtgärder i befintlig sträckning. Den föreslagna nysträckningen innebär att en säkrare väg med hög framkomlighet skapas. Förbättringarna för trafiken samt närboende uppväger nackdelarna med att använda opåverkad skogsmark för att bygga en ny väg.

När en ny väg byggs ska normalt den gamla vägen dras in. Det innebär att den befintliga delen av väg 63 förbi Hjulsjö till största delen övergår till att vara en enskild utfartsväg för lokalboende. Ytterligare vägområde, som blir onödigt när den nya vägen byggs, dras in och rivs upp. Indragningarna är rimliga och har en lämplig avgränsning.

Speciella frågor i projektet

Miljökvalitetsnormer – luftkvalitet, vattenförekomster, fisk- och musselvatten

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljökvalitetsnormerna för de berörda vattenförekomsterna.

Grundvattenförekomsten skyddas från föroreningar genom att vägdikena utformas så att infiltrering fördröjs. Sanering hinner därför normalt ske innan föroreningar når grundvattnet, i händelse av ett utsläpp.

Övriga miljökvalitetsnormer bedöms inte vara aktuella.

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det in ett yttrande, vilket återges sammanfattningsvis nedan.

Gunne Rääf. Motsätter sig sammantaget hela projektet. Vägprojektet är inte lönsamt varken ekonomiskt eller ekologiskt. Projektet redovisar inte den indirekta påverkan på marken, vilken underskattas. Bland annat kommer skogen att skadas när områden som var tänkt som slutna öppnas upp för vind med mera. Den koldioxidreducering som projektet räknar med går att nå även i befintlig sträckning. Sett till projektets omfattning är någon minskning av de totala utsläppen svår att se. Det är svårt att se att trafiken kommer att sluta att nyttja den östra delen av befintlig väg 63 om den delen dras in.

Trafikverkets kommentar. Trafikverket gör en helhetsbedömning avseende om vägplanen kan fastställas eller ej. Det aktuella projektet syftar till att säkerställa trafiksäkerheten och framkomligheten. Om trafiken kan hålla en jämn hastighet så kan det minska bränsleförbrukning och därmed koldioxidutsläppen. Någon sådan reduktion av utsläpp är dock inte ett projektmål. Den nya väghållaren för den indragna vägsträckan har möjligheter att minska risken för fortsatt genomfartstrafik. Det ingår

även i Trafikverkets skyldigheter när en väg dras in att anpassa vägen till en ny funktion. Om det visar sig att det uppstår problem med genomfartstrafik på den indragna vägdelen så måste åtgärder diskuteras med Trafikverket, Region Mitt. Om statsbidrag ska kunna utbetalas till en enskild väg så måste dock vägen hållas öppen för allmän trafik. Skador som väganläggningen orsakar är ersättningsfrågor, vilket prövas efter fastställelsen och när skador har konstaterats.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att ett genomförande av vägplanen är motiverat och har tillräcklig aktualitet. Vägplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägförordningen. Vägens sträckning strider inte mot kommunens översiktsplan.

Den nya vägsträckningen ökar trafiksäkerheten och framkomligheten utan påtagliga skador på andra intressen. Vägen får ett lämpligt läge och utförande och tillgodoser ändamålet med vägen med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad. Väganläggningen är förenlig med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljökvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser. De fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk. Det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i vägplanen är skäligt.

De delar av nuvarande väg 63 och 790 som inte sammanfaller med den nya allmänna vägen behövs inte längre som allmän väg när den nya vägen är byggd. Indragningarna innebär högst ringa olägenhet för bygden.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att vägplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslutande i detta ärende har varit expeditionschefen Johan Barkelius med Anders Stoor som föredragande.

Johan Barkelius

Bilagor

1. Anvisning "Hur man överklagar"
2. Allmänna upplysningar – fastställd vägplan

Kopia till:

Länsstyrelsen i Örebro län
Lantmäterimyndigheten, Örebro län (efter laga kraft)
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Örebro län
Regionförbundet i Örebro län
Hällefors kommun
Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning
Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprövning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den 14 februari 2017**.

Allmänna upplysningar, fastställd vägplan

Fastställelsebeslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år då det får laga kraft och följande fem kalenderår. Beslutet upphör alltså att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom den tiden.

Rätt att använda mark

När beslutet fått laga kraft kan väghållaren ta mark inom vägområdet i anspråk med vägrätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Vägrätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av vägplanen att vägrätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av vägplanen. Det kan till exempel handla om mark som behövs för transportvägar, upplag eller baracker under byggtiden. Nyttjanderätten gäller under så lång tid som anges i vägplanen.

Undantag från bestämmelser i miljöbalken

Beslutet innebär att:

- förbud mot åtgärder inom generellt biotopskyddsområde inte gäller
- dispens från strandskydd inte krävs, och att
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för åtgärder som ingår i den fastställda planen.

Utgångspunkter för bedömning av buller

Följande riktvärden för trafikbuller anges i proposition 1996/97:53 "Infrastrukturinriktning för framtida transporter", som har antagits av riksdagen:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål för bostäder som påverkas av buller från trafiken. Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnad eller väsentlig ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpningen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

När det inte är nybyggnad eller väsentlig ombyggnad genomför Trafikverket ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön. Då anses det, enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis, rimligt att genomföra skyddsåtgärder om bullernivån utomhus överskrider 65 dB(A) ekvivalentnivå.

När man bedömer behovet av skyddsåtgärder antar man schablonmässigt att fasaden på befintliga bostäder dämpar ljudnivån inomhus med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningar av

buller tar bland annat hänsyn till trafikmängder, trafikslag, hastighet, terrängförhållanden och bebyggelse.

Vägen måste stämma med detaljplan och områdesbestämmelser

En väg måste byggas så att den stämmer med kommunens detaljplaner. Om vägprojektet medför att någon detaljplan måste ändras får den berörda delen av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för områden med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling eller lantmäteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller bland annat

- ersättning för mark som tas i anspråk
- ersättning för miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggning av ledningar
- rivning eller flyttning av byggnader
- tillstånd och villkor för att bygga eller riva anläggningar i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt spärrningar av anslutningar
- trafikreglering och skyltning
- hastighetsgränser
- bortforsling av vägkropp m.m. inom indragna vägdelar.

Väg och väganordningar

Till en väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan.

Väganordningar är anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande. Det är normalt vägslänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattning av vägkroppen, bullerskyddsanordningar i anslutning till andra väganordningar, broar och vägtrummor, tunnlar med skydds-zoner, säkerhetszoner, en maximalt två meter bred kantremsa intill vägen, bryggor som är anslutna till en allmän väg, och allmänna färjor med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

En vägplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att hanteras i lantmäteriförrättning.

Lantmäteriförrättning kan också behövas för att ordna enskild väghållning när en väg dras in från allmänt underhåll. Sådan förrättning bekostas av väghållningsmyndigheten.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra användningen av vägområdet för vägändamål.